

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕΧ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Εισαγωγή

Η ανάγκη επικαιροποίησης, ανασυγκρότησης και διατύπωσης βασικών αρχών και θέσεων της ΕΕΧ είναι εμφανής εξαιτίας της μεγάλης κινητικότητας που υπάρχει στα θέματα της εκπαίδευσης, καθώς και στην πληθώρα επιτροπών, προτάσεων και επικείμενων νόμων που έχουν δει το φως τη δημοσιότητας.

Η ΕΕΧ παρότι είναι σύμβουλος του κράτους σε θέματα Χημικής Εκπαίδευσης, είναι αδύνατον να τοποθετηθεί αυστηρά και μόνο για το γνωστικό αντικείμενο που εκπροσωπεί, διότι αυτό εντάσσεται στη γενικότερη φιλοσοφία που διατρέχει το εκπαιδευτικό σύστημα.

<p>Στόχοι και σκοποί της υποχρεωτικής εκπαίδευσης</p>	<p>Με βάση το σημερινό νομοθετικό πλαίσιο οι στόχοι της εκπαίδευσης ρυθμίζονται από το άρθρο 16 του συντάγματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Η παιδεία έχει σκοπό την <u>ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή</u> των Ελλήνων και τη <u>διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες</u>» (άρθρο 16) <p>Και το νόμο 1566/85.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Η υποχρεωτική εκπαίδευση έχει ως κύριο στόχο να «<u>συμβάλλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά</u>» <p>Οι ρυθμιστικοί νόμοι για την υποχρεωτική εκπαίδευση περιγράφουν με ακρίβεια και πληρότητα το ρόλο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Είναι προφανές ότι η υποχρεωτική εκπαίδευση καλείται να οικοδομήσει το πολιτισμικό, πνευματικό, ηθικό και γνωστικό υπόβαθρο των πολιτών της Ελλάδας, ανεξάρτητα από την κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση και τις φιλοσοφικές, πολιτικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις τους.</p>
<p>Επαγγελματική και Τεχνική εκπαίδευση</p> <p>Η ΕΕΧ έχει ήδη διατυπώσει και δημοσιοποιήσει περίγραμμα θέσεων για την ΕΕ, το οποίο επισυνάπτεται στο τέλος του κειμένου</p>	<p>Προτείνουμε να υπάρχουν οι κλάδοι της επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης με το ακόλουθο σκεπτικό:</p> <p>Το θεμελιώδες δικαίωμα στις ίσες ευκαιρίες για όλους τους μαθητές είναι η αναγκαία και όχι και η ικανή συνθήκη για την εκπαίδευση τους. Η ενιαία υποχρεωτική εκπαίδευση οφείλει να παρέχει σε όλους τους μαθητές τις ίδιες γνώσεις και δεξιότητες, αλλά και να τους δίνει τη δυνατότητα με βάση τις κλίσεις, τη νοημοσύνη, τις ανάγκες τους (οικονομικές και κοινωνικές) και την επιθυμία τους για μάθηση να βρίσκουν διεξόδους εκπαίδευσης σε περισσότερες από μία εκπαιδευτικές δομές.</p> <p>Για την επίτευξη του ρόλου της ΕΕ θεωρούμε αναγκαίο τον εξαιρετικά προσεκτικό σχεδιασμό των κλάδων και των τομέων, ώστε να παρέχουν πραγματικές δυνατότητες εξέλιξης και</p>

	<p>επαγγελματικής αποκατάστασης και να συμβάλουν στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Στην κατεύθυνση αυτή κρίνονται απαραίτητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η αποκατάσταση του δώρου της Χημείας στην Α' τάξη των ΕΠΑΛ, εφόσον διατηρηθεί ως διακριτή τάξη, ώστε να διδάσκεται η Χημεία η οποία αποτελεί μάθημα υποδομής για μεγάλο αριθμό μαθημάτων, • η ανασύσταση του χημικού τομέα με ειδικότητες όπως: Βοηθοί χημικών εργαστηρίων Βοηθοί χημικοί πετρελαίου, κ.ά., • η ανάθεση στους χημικούς (ως δεύτερη ανάθεση) των εργαστηριακών μαθημάτων του τομέα υγείας, ώστε να επιτυγχάνεται η πληρέστερη εργαστηριακή εκπαίδευση των μαθητών. 	
Διάρκεια υποχρεωτικής εκπαίδευσης	<p>Προτείνουμε σύμφωνα και με παλαιότερη πρόταση της ΕΕΧ (2010)</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής εκπαίδευσης κατά 1 χρόνο δηλαδή συνολικά 2+10 χρόνια. ♦ Η γενική παιδεία με την έννοια των υποχρεωτικών μαθημάτων – γνώσεων θα πρέπει να ολοκληρώνεται στα 4 πρώτα χρόνια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία θα αποτελούν την ενιαία βαθμίδα της υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. ♦ Τα 2 τελευταία χρόνια της δευτεροβάθμιας θα πρέπει να είναι προσανατολισμένα στα ειδικά ενδιαφέροντα των μαθητών. ♦ Η ολοκλήρωση των σπουδών πιστοποιείται με τίτλο σπουδών διαφορετικό για κάθε τύπο σχολείου. <p>Συγκεκριμένα προτείνουμε:</p>	
Προσχολική εκπαίδευση	1 ή 2 χρόνια	<p>Ολοκληρώνεται η γενική παιδεία με την έννοια των υποχρεωτικών μαθημάτων και των γνώσεων που είναι απαραίτητο να έχει ο μελλοντικός πολίτης. Οι απαραίτητες γνώσεις προσδιορίζονται με τη λογική του curriculum για κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα και υποστηρίζονται από ένα ενιαίο βιβλίο.</p>
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	6 χρόνια	
Ενιαία δευτεροβάθμια εκπαίδευση	4 χρόνια	
Διακριτοί τομείς Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	2 χρόνια	<p>Γενικό Λύκειο Για αυτούς που ενδιαφέρονται να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Το 20% του ωρολογίου προγράμματος είναι υποχρεωτικό με μαθήματα γενικής παιδείας επιλεγόμενα και μη εξεταζόμενα με τον παραδοσιακό τρόπο εξέτασης, αλλά ενδεχομένως με παρουσίαση εργασιών και το 80% του ωρολογίου προγράμματος μαθήματα κατευθύνσεων τα οποία θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των σχολών για τις οποίες ενδιαφέρονται οι μαθητές.</p>

	<p>Επαγγελματικό Λύκειο <u>Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση</u> Ειδικά η επαγγελματική εκπαίδευση θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε τμήματα <u>αυστηρά προσανατολισμένα στο ίδιο αντικείμενο, μετά από εξετάσεις</u> αντίστοιχες με αυτές των γενικών Λυκείων.</p>
<p>4. Στόχοι και σκοποί της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</p>	<p>Είναι απαραίτητο να διασαφηνιστεί για μία ακόμη φορά ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση κυρίως αποτελεί χώρο:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Παραγωγής νέας γνώσης (έρευνα) ◆ Εφαρμογής της νέας γνώσης (τεχνολογία) ◆ Εκπαίδευσης νέων επιστημόνων στην επιστημονική και εκπαιδευτική πειθαρχία που επιβάλλει η κάθε επιστήμη, ώστε να τους διασφαλίσει τη δυνατότητα να την αξιοποιήσουν για την επαγγελματική τους αποκατάσταση με την ευρεία έννοια του όρου, και δίνει τη δυνατότητα στους επιστήμονες να ολοκληρώσουν την προσωπικότητά τους ως πολίτες. <p>Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να γίνει αποδεκτή η αντίληψη ότι οι σπουδές σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι αποσυνδεδεμένες από τη δυνατότητα εξάσκησης επαγγέλματος, διότι αυτό θα οδηγήσει σε υποβάθμιση της κοινωνικής τους αξίας και θα μεταφέρει το κέντρο βάρους της εκπαίδευσης του επιστημονικού δυναμικού της χώρας σε άλλες εκπαιδευτικές δομές.</p> <p>Σταθερά θα πρέπει να υποστηριχτεί η ανάγκη παροχής ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση ανεξάρτητα από το κοινωνικό, οικονομικό ή πολιτισμικό υπόβαθρο, αλλά θα πρέπει να είναι σαφές ότι σε κάθε περίπτωση όμως θα πρέπει να διασφαλίζεται το κύρος, η αξιοπιστία, το υψηλό επιστημονικό επίπεδο των πανεπιστημίων και τα ελάχιστα προσόντα φοίτησης σε αυτά.</p>
<p>Επιμέρους εξειδικεύσεις – προϋποθέσεις για την άσκηση επαγγέλματος</p>	<p>Επιμέρους εξειδικεύσεις – προϋποθέσεις για την άσκηση επαγγέλματος με λιγότερες από 90 ACTS, όπως για παράδειγμα το Πτυχίο οινολόγου ή το Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας (ΠΠΔΕ) για την άσκηση του λειτουργήματος του Καθηγητή Χημείας μπορούν να δίνονται παράλληλα με το βασικό πτυχίο, στο πλαίσιο του Diploma supplement.</p>
<p>5. Σχολικά εγχειρίδια</p>	<p>Διασφάλιση της παροχής ενός δωρεάν βιβλίου σε όλους τους μαθητές και φοιτητές. Το βιβλίο θα πρέπει να είναι σύγχρονο και να ανανεώνεται επιστημονικά το αργότερο κάθε 7 χρόνια.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ενιαίο βιβλίο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ◆ Εγκεκριμένα βιβλία στη δευτεροβάθμια μεταξύ των οποίων θα μπορεί ελεύθερα να επιλέγει ο μαθητής, το σύνολο των οποίων θα βρίσκεται στη βιβλιοθήκη του σχολείου και αναρτημένα στο διαδίκτυο. ◆ Στην τριτοβάθμια, καλό syllabus και λίστα προτεινόμενων

	<p>βιβλίων τα οποία θα βρίσκονται όλα στις βιβλιοθήκες.</p> <p>Απαραίτητα στοιχεία του εκσυγχρονισμού της εκπαίδευσης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η διαδικασία της έγκρισης ενός βιβλίου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως διδακτικό εγχειρίδιο οφείλει να περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> -Αναλυτικά ανεπτυγμένα προγράμματα σπουδών με συγκεκριμένους στόχους -Προσδιορισμό των προδιαγραφών με μεγάλη ακρίβεια (διδακτικό πακέτο) 2. Επιμορφωμένους δασκάλους και αλλαγή νοοτροπίας διδασκαλίας, αλλά και αξιολόγησης της γνώσης. 3. Δημιουργία ενημερωμένων βιβλιοθηκών, οι οποίες να έχουν και σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα σε όλα τα σχολεία. 4. Διασφάλιση της λειτουργίας των βιβλιοθηκών των σχολείων με διευρυμένο ωράριο, ώστε να μπορούν να τις χρησιμοποιούν οι μαθητές. 5. Αξιολόγηση των μαθητών που να υποστηρίζεται και από τράπεζες θεμάτων, οι οποίες στηρίζονται στα ΑΠ, είναι σταθμισμένες σε τρεις βαθμούς δυσκολίας, περιέχουν τα είδη των θεμάτων εξέτασης και εμπλουτίζονται συνεχώς.
<p>6. Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση</p>	<p><u>Η διδασκαλία των Φ.Ε.</u></p> <p>Οι ειδικοί σκοποί της διδασκαλίας των ΦΕ στο Δημοτικό, όπως διατυπώνονται στα ΔΕΠΠΣ είναι ικανοποιητικοί, υπάρχουν όμως σημαντικές επιφυλάξεις και ενστάσεις για το κατά πόσο υλοποιούνται κυρίως με ευθύνη των εκπαιδευτικών.</p> <p>Η εκπαίδευση των δασκάλων στις ΦΕ, αλλά και το γνωστικό υπόβαθρο με το οποίο εισέρχονται στα Παιδαγωγικά Τμήματα (από όλες τις κατευθύνσεις μέχρι τώρα και χωρίς εκπαίδευση από φέτος), δεν επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων και επομένως τη σωστή διδασκαλία τους. Η ανεπαρκής κατάρτιση των δασκάλων στις Φ.Ε. δυσχεραίνει τη διδασκαλία του μαθήματος, οδηγεί τους μαθητές στη στείρα απομνημόνευση, ακόμη και αν τα σχολικά βιβλία έχουν διαφορετικό προσανατολισμό, και καλλιεργεί αντιπάθεια προς τις επιστήμες στους μαθητές την οποία ενδεχομένως θα μεταφέρουν και σε άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης.</p> <p><u>Προτάσεις</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Στην εκπόνηση των Α.Π. και των Ω.Π. του Δημοτικού σε ότι αφορά τις Επιστήμες να ζητείται η σύμφωνη γνώμη των Επιστημονικών Ενώσεων. 2. Τα Α.Π.Σ. να προσαρμοστούν στο διαθέσιμο χρόνο με πραγματικούς όρους, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα σωστής επεξεργασίας των αντικειμένων που προβλέπεται να διδαχθούν και να μη δημιουργούνται γνωστικά χάσματα. 3. Η εκπαίδευση των δασκάλων στις Επιστήμες να γίνεται από εξειδικευμένους καθηγητές, ώστε να παρέχεται το

	<p>απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο με έγκυρο και ουσιαστικό τρόπο. Δεν νοείται να καλείται ο δάσκαλος να διδάξει Χημεία στα πλαίσια των ΦΕ, την οποία δεν έχει διδαχθεί ο ίδιος.</p> <p>Να δοθεί η δυνατότητα πρόσληψης σε Φυσικούς, Χημικούς, Βιολόγους οι οποίοι έχουν παιδαγωγική εξειδίκευση για τη διδασκαλία των Φ.Ε. στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.</p>
<p>7. Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση</p>	<p>Για την καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη μελέτη των Φυσικών Επιστημών και ειδικότερα της Χημείας προτείνεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ ενοποίηση της διδασκαλίας των Φ.Ε. στις 3 τάξεις της υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ώστε: <ol style="list-style-type: none"> 1. να λυθούν τα προβλήματα των επικαλύψεων που δημιουργούν παρανοήσεις και δεν δίνουν τη δυνατότητα ολιστικής μελέτης της φύσης και κατανόησης των φαινομένων, 2. να κατακτηθεί η αντίληψη της ενότητας, αλλά και του πολυπαραγοντικού και αλληλοεξαρτώμενου χαρακτήρα του φυσικού κόσμου 3. να λυθούν τα προβλήματα της απώλειας μαθημάτων 4. να αναδειχθεί ο εργαστηριακός χαρακτήρας των ΦΕ 5. να επιλυθούν υπηρεσιακά προβλήματα, όπως οι ανάγκες σε διαφορετικές ειδικότητες ΠΕ04, κατανομής οργανικών θέσεων και θέσεων αναπληρωτών και ♦ ξεχωριστή μελέτη κάθε επιστήμης στην σημερινή Α΄ Λυκείου, όπου η νοητική ανάπτυξη των μαθητών επιτρέπει την διάκριση των τεχνικών και των συστημικών μεθόδων κάθε επιστημονικού αντικειμένου.
<p>Ελάχιστος χρόνος διδασκαλίας</p>	<p>Προτείνεται ως ελάχιστος χρόνος διδασκαλίας Φυσικών Επιστημών για όλες τις τάξεις 5 ώρες την εβδομάδα + 1 ώρα εργαστήριο Φ.Ε.</p>
<p>Αναθέσεις</p>	<p>Προτείνουμε στα πλαίσια της ενοποίησης της διδασκαλίας των Φ.Ε. όλοι οι καθηγητές ΠΕ04 να έχουν το μάθημα των επιστημών ως πρώτη ανάθεση.</p>
<p>8. Η διδασκαλία της Χημείας στην Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση</p>	<p>Η σημερινή επιλογή για σπειροειδή μελέτη των γνωστικών αντικειμένων έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη επικάλυψη στην ύλη της Α Λυκείου με την ύλη του Γυμνασίου με αποτέλεσμα να χάνεται πολύτιμος χρόνος από τη διδασκαλία σημαντικών αντικειμένων, όπως η στοιχειομετρία.</p> <p>Προτάσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Στην Α΄ Λυκείου ολοκληρώνεται το υποχρεωτικό πρόγραμμα Χημείας και γενικότερα Φυσικών Επιστημών για όλους τους μαθητές. ♦ Στη Β και Γ λυκείου υπάρχει στο υποχρεωτικό πρόγραμμα σπουδών ως επιλεγόμενο, ενιαίο μάθημα Φυσικών Επιστημών με θέματα τα οποία αφορούν και απασχολούν τον πολίτη με 2 ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα και με Α΄ ανάθεση σε όλο τον κλάδο ΠΕ04/
<p>9. Ανώτερη Δευτεροβάθμια</p>	<p>Προτάσεις</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προτείνεται ωρολόγιο πρόγραμμα 34 ωρών εκ των

<p>Εκπαίδευση- Σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση</p>	<p>οποίων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 ώρες ανεξαρτήτως κατεύθυνσης θα αφορούν στη μελέτη της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, η οποία θα εξετάζεται για τη εισαγωγή σε όλες τις κατευθύνσεις. • Το 20% του ωρολογίου προγράμματος της Β και Γ Λυκείου, δηλαδή 7 ώρες, θα αφορά στα επιλεγόμενα μαθήματα, στα οποία εντάσσεται και το ενιαίο μάθημα ΦΕ που έχει προαναφερθεί. • Το 70% του ωρολογίου προγράμματος της Β και Γ Λυκείου, δηλαδή 24 ώρες, αφορά στις κατευθύνσεις. <p>2. Προτείνεται η δημιουργία <u>3 κατευθύνσεων ή ομάδων προσανατολισμού</u> με 5 μαθήματα σε κάθε κατεύθυνση, από τα οποία εξετάζονται όλα, αλλά ο υποψήφιος επιλέγει ποιους βαθμούς θα αξιοποιήσει και ανάλογα επιλέγει τη σχολή ή το τμήμα στο οποίο είναι υποψήφιος και στο οποίο καταθέτει τα δικαιολογητικά του.</p> <p>3. Κάθε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιλέγει δύο μαθήματα με συντελεστή και ένα τρίτο επιθυμητό για την εισαγωγή, τα οποία καθορίζουν το βαθμό πρόσβασης με βάση τις διαθέσιμες θέσεις. Όλα τα στοιχεία αναρτώνται στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ ή άλλο ειδικό πρόγραμμα και είναι προσβάσιμα από όλους.</p> <p>4. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ</p> <p>Θεωρητική κατεύθυνση: Σχολές Κοινωνικών Επιστημών και Επιστημών του Ανθρώπου Παιδαγωγικά Τμήματα – αντίστοιχα ΤΕΙ.</p> <p>Οικονομική κατεύθυνση: Οικονομικές σχολές – Πάντειο Πανεπιστήμιο – Πληροφορική - αντίστοιχα ΤΕΙ.</p> <p>Θετική κατεύθυνση: Σχολές Θετικών Επιστημών – Πολυτεχνεία – Σχολές Επιστημών Υγείας – Παιδαγωγικά Τμήματα –Γεωπονικές Σχολές- αντίστοιχα ΤΕΙ.</p> <p><u>Προτεινόμενα μαθήματα:</u> Μαθηματικά (6 ώρες) – Φυσική (5 ώρες) – Χημεία (5 ώρες)– Βιολογία (4 ώρες) – Υπολογιστές (4 ώρες)</p>
<p>10. Εισαγωγή τριτοβάθμια εκπαίδευση στην</p>	<p>1. Οι σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προσδιορίζουν κάθε χρόνο τον αριθμό των εισακτέων σε κάθε τμήμα συνεξετάζοντας τις δυνατότητες εκπαίδευσης και τις ανάγκες σε επιστημονικό δυναμικό.</p> <p>2. Οι σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προσδιορίζουν τα 3 προαπαιτούμενα μεταξύ των μαθημάτων κατεύθυνσης και τους συντελεστές βαρύτητας για κάθε μάθημα.</p> <p>3. Υπάρχει δυνατότητα οριζόντιας μετακίνησης από ένα τύπο Λυκείου σε άλλο ή μια κατεύθυνση σε άλλη με την υποχρέωση της εξέτασης στα αντίστοιχα μαθήματα.</p>

